
Mr JOAN HENDRIK PETRUS ENNEMA

geboren 8 Mei 1902, overleden 5 Januari 1947.

De mens komt en gaat; de plaats waarop hij gesteld was moet door een ander worden ingenomen, want het werk dat hem bij de handen is afgebroken moet worden voortgezet. Zo is het en zo moet het ook zijn want het machtige, ingewikkelde, raderwerk van de menselijke gemeenschap kan geen ogenblik stilstaan; het is een continubedrijf waarin dag- en nachtploegen elkander afwisselen en waarin de man die komt het stuurwiel overneemt van de man die gaat.

Ook de Kamper Almanak zal het leven moeten voortzetten nu de man, die de laatste jaren haar voortreffelijke samensteller was, is heengegaan en voor goed is heengegaan. Wat een wonderlijke speling van het lot of, indien men het anders wil, welk een voorbeschikking: de ontmoeting tussen de Kamper Almanak en Mr Joan Ennema. Joan te Kampen geboren en getogen (hij heeft leren lezen en schrijven in die tempel der wijsheid aan de Vloeddijk die nu door de distributiedienst verder wordt uitgewoond), na te Utrecht volbrachte studie in de rechten door de Bataafsche Petroleum Maatschappij naar Indië uitgezonden, en na zes Indische dienstjaren via China, Japan, Honolulu, Californië, Canada en Mexico naar het moederland teruggekeerd, die Schotland, Rusland, Finland en Skandinavië bezoekt en die dan na een paar jaar gedwongen rust wegens een ernstige ziekte naar Kampen wordt geroepen, waar het Historisch Archief van Frans Walkate en de Kamper Almanak behoefte hadden aan een man met liefde voor deze oude stad en haar geschiedenis, aan een man met een goed onderscheidingsvermogen tussen wat waardevol en waardeloos is en uitgerust met een welversneden pen. Zo ooit dan was Mr Joan Ennema „the

right man in the right place" achter het schrijfbureau in het Frans Walkate Archief, meer dan achter zijn bureau met zilverbons in het kantoor van de Nederlandsche Bank en het was voor hemzelf en voor de velen, die geboeid door zijn levendige stijl naar hem luisterden als hij hen de schoonheid van „behouden bezit" uit voorbijgegangene tijden wilde leren „zien", een geluk dat zijn beroepsbezigheden slechts enkele uren van den dag in beslag namen en hem de tijd lieten voor het neerschrijven van wat zijn liefde en bewondering had. Zijn beroep moge dan al correspondent van de Nederlandsche Bank geweest zijn, zijn roeping was het allerminst. Hij heeft gedurende enkele jaren een unieke plaats in ons midden ingenomen, omdat hij het voorrecht had in woord en geschrift te kunnen getuigen van zijn liefde voor kunst en schoonheid en door dat getuigenis ook anderen tot die liefde op te voeden. Wie zijn vele artikelen in tijdschrift en dagblad nog eens doorbladert, wordt getroffen door de warmte en bezieling waarmede hij dacht en schreef over de geestelijke en kunstzinnige nalatenschap van onze voorzaten.

Joan Ennema heeft het „behouden bezit" aan schoonheid en kunstvaardigheid van het voorgeslacht in Middeleeuwen, Gouden Eeuw, pruiken- en Biedermeijertijd willen doen zien als een kostbare, onvoldoende door de grote massa gewaardeerde erflating, onvoldoende gewaardeerd en daarom onvoldoende gehuisvest en voor die waardering en die passende huisvesting heeft hij onvermoeid gestreden.

Het sprak vanzelf dat Mr Ennema een belangrijke rol moest spelen in het culturele leven van onze stad en dat hij werd opgenomen in de besturen van stichtingen en verenigingen op dat terrein. Hij was een tijd lang bestuurslid van „Het Carillon"; tot zijn dood toe lid van de besturen van de „Stichting Campen", van het Nutsdepartement en de Openbare Leeszaal en in al die besturen behoorde hij niet tot de zwijgenden, want deze man die het uiterlijk vertoonde van een koele Noorderling had een zuidelijke uitbundigheid in spreken en betogen. Dat maakte, ook al was men het niet

met hem eens, dat hij zijn gezelschap waard was en er in zijn tegenwoordigheid weinig stille ogenblikken waren.

Fouten had ook hij, maar wie is er zonder? Bij de herdenking van die zijn heengegaan uit dit leven gaat het dikwijls zó dat er met woorden „niets dan goeds van de doden" wordt gezegd, maar dat er gehandeld wordt naar hetgeen Shakespeare Marcus Antonius laat zeggen in zijn lijkrede op Julius Caesar: „the evil that men do lives after them; the good is oft interred with their bones". Ook Ennema zal wel dingen verkeerd hebben gedaan en verkeerd hebben gezegd, en vooral dat laatste kan nu eenmaal gemakkelijker gebeuren bij hen die veel spreken dan bij hen die altijd en overal zwijgen. Het zijn de dingen die we moeten vergeven en vergeten: wat niet vergeten mag worden is dat in deze tijd van nuchtere zakelijkheid of zakelijke nuchterheid, nu men niet meer de tijd heeft om met het hoofd in de nek te lopen om te kijken naar de schoonheid van topgevel of daklijst, maar alleen om op te zien naar een voortsnellende Dakota, hij Mr Joan Hendrik Petrus Ennema luid en welsprekend in onze kleine gemeenschap de boodschap van John Keats heeft uitgedragen dat „a thing of beauty is a joy for ever" en dat een volk, dat zijn eigen stijl en stempel temidden der anderen wil behouden, zich moet verdiepen in zijn verleden, niet alleen in de historie van veldslagen en roemruchte feiten, maar vooral in de geestelijke nalatenschap van dat verleden.

H. A. EKKER.